

Anvisningar för medicinsk kontroll och tjänstbarhetsbedömning avseende kategori A vid Karolinska Institutet

Dnr 1-1043/2025

Gäller fr.o.m. 2026-03-11

**Karolinska
Institutet**

Anvisningar för medicinsk kontroll och tjänstbarhetsbedömning avseende kategori A vid Karolinska Institutet

Innehåll

1. Inledning	3
2. Syfte.....	3
3. Medicinsk kontroll.....	4
3.1 Första hälsundersökningen	4
3.2 Uppföljande hälsundersökningar.....	4
3.3 Extra hälsundersökning	4
4. Tjänstbarhetsbedömning.....	5
4.1 Utfall	5
4.2 Dokumentation	6

Diarienummer	Dnr föreg. version:	Beslutsdatum:	Giltighetstid:
Dnr 1-1043/2025	1-699/2020	2026-03-11	Tills vidare
Beslut: Säkerhetschef		Dokumenttyp: Anvisning	
Handläggs av avdelning/enhet: HR-avdelningen/Arbetsmiljö och arbetsrätt		Beredning med: Berörda strålskyddsbiträden, strålskyddsombud, lokal HR, berörd AC, berörda forskargruppledare, säkerhetschef	

Revidering med avseende på:
Nya rutiner vid samverkan med företagshälsovård samt diarieföring av tjänstbarhetsbedömning och stråldosrapporter

---

1. Inledning

Dessa anvisningar är utformade för Karolinska Institutet (KI) i enlighet med strålskyddslag, strålskyddsförordning och strålskyddsföreskrifter.

- Strålskyddslag 2018:396, 4 kap Arbetstagares exponering för joniserande strålning, avsnitt Medicinsk kontroll
- Strålskyddsförordning 2018:506, 2 kap Dosgränser
- Strålsäkerhetsmyndighetens (SSM) författning SSM FS 2018:1, Föreskrifter om grundläggande bestämmelser tillståndspliktig verksamhet med joniserande strålning, 4 kap Skydd av arbetstagare.

Detta styrdokument är kopplat till styrdokument om anvisningar för strålsäkerhet vid KI.

2. Syfte

Dessa anvisningar ska tillämpas för alla medarbetare som av strålskyddsexpert bedöms tillhöra kategori A. Medarbetare skall placeras i kategori A vid risk för att en eller flera av nedan listade stråldoser kan överskridas.

- 6 mSv effektiv dos
- 15 mSv ekvivalent dos till ögats lins
- 150 mSv ekvivalent dos till extremiteter
- 150 mSv ekvivalent dos till hud som ett medelvärde över 1 cm² (oavsett hur stor yta som exponeras).

Vid placering i kategori A krävs medicinsk kontroll och tjänstbarhetsbedömning för arbete som involverar joniserande strålning.

3. Medicinsk kontroll

3.1 Första hälsundersökningen

Medicinsk kontroll ska genomföras inom två månader efter att arbete inom kategori A har påbörjats. Detta gäller även för studenter som genomför projekt inom en enhet/corefacilitet/forskargrupp.

Närmaste chef ska

- säkerställa att lokal HR erhåller information om att medarbetare har placerats i kategori A.

Lokal HR ska

- boka medicinsk kontroll för joniserande strålning hos Kl:s företagshälsovård
- säkerställa att Kl:s företagshälsovård aktiverar automatisk bevakning för medicinsk kontroll inför förnyelse av tjänstbarhetsbedömning.

3.2 Uppföljande hälsundersökningar

Ett tjänstbarhetsintyg från företagshälsovården gällande tjänstbarhetsbedömning gäller i högst ett år. Medarbetare inom kategori A ska årligen skicka in en hälsodeklaration till Kl:s företagshälsovård för bedömning om förnyat tjänstbarhetsintyg. Generellt kallas medarbetare till medicinska kontroll vart tredje år. Företagshälsovårdens läkare ska bedöma vad som ska ingå i upprepad medicinsk kontroll. Exempelvis kan årlig medicinsk kontroll utgöras av enbart hälsodeklarationer eller mer frekventa/kompletterande hälsundersökningar.

Närmaste chef ska tillse att begära bevakningstjänst för tjänstbarhetsbedömning hos företagshälsovården.

3.3 Extra hälsundersökning

Extra hälsundersökning kan bli aktuell om arbetstagare råkar ut för olyckshändelse med extern bestrålning eller kontamination av radioaktiva ämnen.

Närmaste chef ska alltid utan dröjsmål tillse att medarbetare inom kategori A erhåller tid för hälsundersökning vid Kl:s företagshälsovård om

Karolinska Institutet – Anvisningar för medicinsk kontroll och tjänstbarhetsbedömning avseende kategori A vid Karolinska Institutet

- medarbetare visar tecken på skada som kan misstänkas vara föranledd av joniserande strålning
- medarbetare har överskridit någon av nedan listade stråldosgränser
  - effektiv dos 20 mSv
  - ekvivalent dos 20 mSv till ögats lins
  - ekvivalent dos 500 mSv till extremitet
  - ekvivalent dos 500 mSv till hud som ett medelvärde över 1 cm² (oavsett hur stor yta som exponerats).

Hälsoundersökning för joniserande strålning ska även bokas om medarbetare återgår i tjänst efter sjukhusvistelse.

4. Tjänstbarhetsbedömning

Godkänd tjänstbarhetsbedömning krävs för medarbetare som har placerats i kategori A. Tjänstbarhetsbedömningen ska utföras av läkare vid KI:s företagshälsovård. Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) pröva utlåtandet om oenighet uppstår.

4.1 Utfall

I tjänstbarhetsbedömningen ska det framgå om kategori A-medarbetare är

- tjänstbar (medarbetare kan återgå till sin normala sysselsättning med joniserande strålning)
- tjänstbar under vissa förutsättningar (närmaste chef ska tillsammans med läkare från företagshälsovården bedöma under vilka förutsättningar arbetstagaren kan utföra sitt kategori A-relaterade uppdrag)
- icke tjänstbar (medarbetare får inte arbeta med joniserande strålning).

Beaktande medarbetares hälsotillstånd och riskbedömning avgör företagshälsovården

- om de kommande tjänstbarhetsbedömningarna behöver ske mer frekvent än årligen
- om de kommande tjänstbarhetsbedömningarna ska baseras på läkarundersökningar eller hälsodeklarationer, samt även de medicinska kontrollernas omfattning.

4.2 Dokumentation

Tjänstbarhetsbedömning för kategori A ska

- dokumenteras av lokal HR i centralt HR-arkiv
- bevaras tillsammans med övergripande information om arbetsuppgifter, som ska hållas aktuell av berörd närmaste chef så länge den anställda är sysselsatt i arbete med joniserande strålning
- märkas för arkivering tills den anställda har, eller skulle ha, uppnått åldern 75 år men dock minst 30 år efter det att sysselsättningen i kategori A upphört.

Årlig stråldos för medarbetare i kategori A ska

- dokumenteras av strålskyddsexpert i KI:s centrala arkiv
- märkas för arkivering tills den anställda har, eller skulle ha, uppnått åldern 75 år men dock minst 30 år efter det att sysselsättningen i kategori A upphört.